

PREPOROD

www.sindikat-preporod.hr

Riječ
predsjednika

(O)smijeh

Predstavljajući nedavno Smjernice za strategiju odgoja, obrazovanja, znanosti i tehnologije, još jednog u nizu futurističkih dokumenata opće prakse u području školstva i znanosti, ministar Jovanović je, ničim izazvan, poručio desetinama tisuća nastavnika kako „učitelji koji se ne smiju, ne bi ni smjeli ulaziti u razred“. Drugim riječima, svima onima koji bez osmijeha ulaze u razred, nije ni mjesto u tom istom razredu! Da je ovo izjavio zabrinuti roditelj, nakon što mu se dijete požalilo na svoju smrknutu učiteljicu, teško da mu bi itko mogao išta zamjeriti. No, kako ova izjava dolazi iz usta najodgovornije osobe za sve dobro i loše što se zbiva u našem školstvu, osvrnut se vrijedi na poruku proisteklu iz ove izjave.

Ako je smijeh reakcija pojedinca izazvana nekim, radosnim povodom, barem nas tako nekako uči dobri stari profesor Anić, postavlja se pitanje što to radosno dočekuje učitelja u razredu da on između dva zvona ne bi smio, skidati osmijeh sa svojega lica? Od učitelja se svih ovih godina zaista svašta tražilo. Tražilo se, prije svega, da se odreknu puno toga u sadašnjosti radi bolje budućnosti, tražilo se od njih da imaju razumijevanja za loše zakone i pravilnike jer bolji samo što nisu napisani, tražilo se od učitelja da ih nerijetko čak i poučavaju oni koji nikada radu u razredu nisu ni primirili... Traženog je bilo napretek, ipak nikome nije još palo na pamet nasmiješenošću uvjetovati ulazak u razred.

Kako postoje samo dvije vrste smijeha, onaj iskreni i onaj lažni, postavlja se pitanje kojim je mjestu, prema ministrovu nahođenju, u našim učionicama? Kako je u opisu ministrova posla, recimo to jezikom politike, stvaranje pretpostavki da svakim danom bude sve više razloga za osmijeh na učiteljskim licima, postavlja se pitanje što je to naš ministar učinio tijekom ovih pet mjeseci da vrati osmijeh na učiteljska lica? Učiteljske plaće i dalje gledaju u leđa čak i prosječnim plaćama u državi, brojne besmislene učiteljske obveze ne da nisu dokinute, nego su se i umnožile, učiteljima se prijeti raznoraznim provjerama i otpuštanjima. Sve ovo, a našlo bi se još koješta drugog, na lica može navući, u najboljem slučaju, tek grč, milijama dalek čak i od kiselkastog smješka. Drugi osmijeh je onaj lažni. U ovom bi se slučaju valjda radilo o smijehu, profesionalnom. Smijehu stjuardese, smijehu konobarice, smijehu starlete, smijehu klauna... Slavko Mihalić je pišući o prijetvornosti kao uvjetu preživljavanja u „ozbiljnim vremenima“ napisao: „Samo klauni znadu kako se možeš izvući: plaću kad im se smije i smiju se kad im plać razara lice“. Želim vjerovati da kad naš ministar priziva osmijeh na licima učiteljskim, ne pomišlja na osmijeh po dužnosti. Naime gori čak i od nekakvog osmijeha, osmijeh je po dužnosti.

Zadaća svakog ministra, među ostalim, jest i povećanje broja onih učitelja i nastavnika koji će s osmijehom ulaziti i izlaziti iz razreda. Riječ je o najteže ostvarivoj zadaći ministrovj. Mnogi ovih dana govore o pozitivnim promjenama u našem školstvu. Najavljuju se, gotovo preko noći, deseci tisuća novih učioničkih prostora, milijunima kuna diže se učenički standard, najavljuje se reforme programa, nove predmete... Jedino o čemu se ne govori, o čemu među hrvatskim političarima postoji „zavjet šutnje“, poboljšanje je materijalnog položaja zaposlenih u školama. Sve nas koji radimo u školama zadovoljnim čini svako dodatno, makar i minimalno, ulaganje u školstvo. Ono što nam jedino može trajno vratiti osmijeh na lica, vrednovanje je našega rada u mjeri i na način kako to taj rad zasigurno i zaslužuje. Na ministru Jovanoviću nije da dekretom priziva osmijeh na našim licima, niti da nam prijeti zbog njegova izostanka. Na našem je ministru da se svakodnevno zapita je li i što konkretno uradio da makar i jedan jedini učitelj sa zvukom zvona smiješeći se krene prema svojoj učionici?

IZMJENE I DOPUNE ZAKONA O ODGOJU I
OBRAZOVANJU U OSNOVNOJ I SREDNJOJ ŠKOLI

Zakonodavna oluja ili maestral ministra Jovanovića

Iako se iz dugo najavljivanih i pripremanih Izmjena i dopuna zakona o odgoju i obrazovanju ne može ni uz najbolju volju iščitati utemeljenost ministrovih najava o „zakonodavnoj oluji“ u odgoju i obrazovanju, skoro tridesetak predloženih promjena koje su od prošlog tjedna u javnoj raspravi ipak upućuju na zaključak da su prosvjetne vlasti odlučile započeti važan posao zakonodavnog preoblikovanja sustava osnovnog i srednjeg školstva – rekao je Željko Stipičić, predsjednik Sindikata Preporod na prošlotjednoj konferenciji za tisak posvećenoj najavljenim izmjenama i dopunama Zakona o odgoju i obrazovanju.

Preporod pozdravlja izmjene kojima se onemogućava zlouporaba mogućnosti prelaska iz škole u školu i ispisivanja učenika. Mijenjanjem članka 25 određuje se 31. ožujka kao krajnji vremenski rok do kojeg učenik može prijeći iz jedne škole u drugu školu. Rješenje iz postojećeg zakona zloupotrebljavalo se na način da učenik školu promijeni zbog loših ocjena te u drugoj školi razred uspješno završi što mu ne bi uspjelo u školi koju je napustio. Samo selidba iz jednog mjesta u drugo, odnosno izrečena pedagoška mjera preseljenja u drugu školu, mogu i nakon spomenutog datuma biti opravdanim razlozima za promjenu škole. Rješenje iz postojećeg zakona zloupotrebljavalo se na način da učenik školu promijeni zbog loših ocjena te u drugoj školi razred uspješno završi što mu ne bi uspjelo u školi koju je napustio. Pozdravlja također i pozitivnu zakonsku promjenu koja se odnosi na učenike trogodišnjih strukovnih škola koji će sada pod neusporedivo lakšim uvjetima i bez plaćanja u statusu redovitog učenika, uz polaganje razlikovnih odnosno dopunskih ispita, moći završiti četverogodišnju strukovnu školu, a time i steći uvjete, uz polaganje državne mature, za eventualni nastavak školovanja.

Članak 105. Zakona do sada je omogućavao ministru da iznimnim rješenjem odobri izvođenje nastave i osobi koja nema odgovarajuću stručnu spremu. Dovoljno je bilo završiti četiri semestra na visokom učilištu. Ove mogućnost više ne bi bilo, čime je zadan važan udarac nestručnoj nastavi. S druge strane, ovaj se članak mijenja i u odredbi koja se nikako ne može podržati i koja će izazvati veliko negodovanje osobito u strukovnim školama. Naime troškove stjecanja pedagoških kompetencija do sada su snosile škole, dok bi ubuduće sami nastavnici plaćali i više od 8.000 kuna svoje stjecanje pedagoških kompetencija.

Ilustracija: Slobodan Butir

Promjenom članka 114. ravnatelj školskih ustanova ne bi u budućnosti bili autonomni u zapošljavanju na rok od 60 dana. Prema predloženom rješenju ravnatelj bi i u ovim slučajevima trebali tražiti i dobiti suglasnost školskog odbora. Kako je riječ o jako raširenoj pojavi u školama, predloženo će rješenje tražiti učestalije sastajanje članova školskog odbora. Negativne posljedice ovog rješenja će biti slabiji odaziv vanjskih članova školskog odbora, a time i nemogućnost donošenja odluke i suvišni dodatni troškovi u onim sredinama gdje se plaća sudjelovanje na sjednicama školskog odbora.

Najveće postignuće predloženih zakonskih promjena odnosi se na članak 127. Radi se o rješenju koje predstavlja suštinsku pozitivnu promjenu s daleko-sežnim pozitivnim posljedicama na funkcioniranje odgojno obrazovnog sustava (postupak izbora ravnatelja osnovno-

kolskih i srednjoškolskih ustanova). U posljednjih petnaestak godina u izbor ravnatelja se previše uplitala politika, a ubuduće bi školama trebali upravljati oni koji su stekli povjerenje zaposlenih u školama, ali i predstavnika roditelja. Trostruki tajni izbori u Vijeću roditelja, učiteljskom ili nastavničkom vijeću i radničkom vijeću, odnosno rezultati provedenih izbora, obvezivat će predstavnika roditelja, dva predstavnika učitelja i nastavnika i jednog predstavnika svih radnika.

S ovim je prijedlog prije desetak godina izišao upravo Sindikat Preporod. Ne zadovoljni što je tako dugo trebalo da se problem adekvatno riješi, ali zadovoljni samim rješenjem, u Preporodu ocjenjujemo da će time zauvijek nestati neke ružne pojave u našem školstvu – ravnateljska involviranost u izbor „svojih“ članova školskog odbora, pritisci politike, odlučivanje članova školskog odbora suprotno volji tijela koje ih je izabralo. Kako upravo svjedočimo u brojnim školama izboru ravnatelja sve ukazuje da, bez zakonskih promjena, presporo dolazi do promjena čelnih ljudi u pojedinim školama. Od 165 izabranih ravnatelja u mandatu ministra Jovanovića samo su 32 nova, od 53 srednjoškolska ravnatelja samo je 7 novih. Ako i kada zažive spomenute promjene odnosi će se zasigurno promijeniti i bit će puno više ravnatelja izaranih u prvom mandatu. Ovim predloženim rješenjem ministar Jovanović je značajno odmaknuo politiku od upravljanja školama, te stvorio ključnu pretpostavku za ozbiljne promjene našega školstva – zaključio je Željko Stipičić.

Milan Novačić

Zažive li neka od predloženih rješenja moći ćemo reći da je ministar Jovanović značajno odmaknuo politiku od upravljanja školama, te stvorio ključne pretpostavke za ozbiljne promjene u hrvatskom školstvu

Glasiilo Sindikata
zaposlenika
u hrvatskom školstvu
Preporod
Petrijnska 59a
10000 Zagreb

Izdavač: SZŠ Preporod
Uredništvo: Gordana Kovač-Bluha
Sebastijan Troskot
Sonja Mudrić
Urednik: Željko Stipičić
Priprema i tisak: Denona d.o.o.
Glasiilo je besplatno; objavljeno je
Ministarstvu kulture sektoru za in-

formiranje 19. lipnja 1995. godine,
klasa: 008-02/95-01-01,
ur-boj: 532-03-5/2-95-01/142.
Rješenjem Ministarstva kulture
od 6. srpnja 1995. godine
klasa: 612-10/95-01-1267,
ur-broj: 532-03-1/7-95-01.
Glasiilo je oslobođeno poreza

Tko je prevario naše maturante

Hrvatska je, sasvim spontano, dobila još jednu veliku aferu koja će se povlačiti po medijima sljedećih dana, a možda i tjedana. I, kao i sve u životu, i ovo ima jednu dobru i jednu lošu vijest. Dobra je da se, nakon pitanja branitelja, crkve, generala u Haagu i sličnih zabavica za mase željne krvi i igara, pažnja napokon skrenula na nešto strateški bitno za društvo: obrazovanje. Možda bismo trebali biti bar malo nezadovoljni zato što se sve u ovoj medijskoj halabuci svodi na to je li jedan konkretan test na državnoj maturi bio pretežak ili nije, a o stvarnim problemima se i dalje ne govori, no poklonjenom konju ne treba gledati u zube. Glavno da se govori, pa kad se govori, već će se nešto valjda i reći. Međutim, loša vijest je da su mediji (i) ovaj put cijelu priču okrenuli na potpuno senzacionalističku stranu, dajući prostora, kao i uvijek, onim najglasnijima, istovremeno i najmanje artikuliranima, evidentno slabije pismenima, a sve u svrhu povećanja čitanosti. Za očekivati je da će i ovaj put pitanje kvalitete obrazovnog sustava i načina na koji bi državna matura trebala pripomoći biti potpuno ignorirano.

Tko gubi ima se pravo ljutiti

Ono što u cijeloj priči daje mjesta za optimizam je da je ogromna većina reakcija na internetskim forumima i komentarima ispod tekstova u tonu verbalnog šamaranja razmažene balavurdije koja se prvi put u životu našla pred ozbiljnim izazovom i sad, kad su dobili po prstima, ne prestaju cendrati. Što, ruku na srce, i nije pretjerano pošten stav. Naime, ljute se oni koji gube, to je poznata stvar. Ali ako je gubitnik u cijeloj igri istovremeno i prevaren, onda je to nešto drugo i ta ljutnja itekako ima temelja. A današnji srednjoškolci i ovogodišnji maturanti su, prije svega, prevareni. Najprije ih je prevarilo društvo. Ova izjava možda djeluje previše generalizirano da bi od nje bilo ikakve koristi, jer, prije svega, tko je to „društvo“ i gdje ga možemo naći? No, činjenica je da je u proteklih dvadeset godina društvena klima pogodovala neradu, provlačenju, poklanjanju. Djeca koja su odrastala u tih dvadeset godina gledala su kako se kriminalci bogate, kako neznalice dolaze na vlast, kako nesposobnjakovići upravljaju. Gledali su kako se lijenčine provlače kroz školu, kako neznalice uspijevaju navući dobre ocjene, kako saboteri i delinkventi uspješno razaraju nastavu i zato postaju face u razredu, gledali su kako loše ocjene nakon dolaska inspekcije odjednom postaju dobre, kako se školske uprave nakon dolaska roditelja u školu pretvaraju u servis za popravljavanje i prepravljavanje ocjena, gledali su kako sve manje zainteresirani nastavnici postaju sve manje motivirani za objektivnost i kvalitetan rad, a sve više za odradivanje i popunjavanje satnice.

Roditelji i političari kao veliki prevaranti

Prevarili su ih, u neku ruku, i roditelji, pravdajući svaki njihov neuspjeh zlim profesorima ili zastarjelim sustavom. Prevarili su ih opravdavajući izostanke kad treba i kad ne treba, tražeći krivca za loše ocjene u školi, a ne u svom domu, govoreći i primjerom pokazujući da za život znanje nije potrebno, učeći ih kako se pronalaze prečice, plaćajući im instrukcije nakon što dijete na satu nije

Možda bismo trebali biti bar malo nezadovoljni zato što se sve u ovoj medijskoj halabuci svodi na to je li jedan konkretan test na državnoj maturi bio pretežak ili nije, a o stvarnim problemima se i dalje ne govori. Loša vijest je da su mediji (i) ovaj put cijelu priču okrenuli na potpuno senzacionalističku stranu, dajući prostora, kao i uvijek, onim najglasnijima, evidentno slabije pismenima, a sve u svrhu povećanja čitanosti. Hoće li i ovaj put pitanje kvalitete obrazovnog sustava i načina na koji bi državna matura trebala pripomoći biti potpuno ignorirano?

naučilo ništa – zato jer nije pratilo nastavu i vjerojatno pritom ometajući druge – te trčeći kod ravnatelja ili po inspekciju svaki put kad bi najnoviji izdanak obiteljskog stabla došao u opasnost da dobije ocjenu koja bi mogla ugroziti planirani status. Prevarili su ih učeći ih da se kroz život može proći zaobilazeći prepreke, tražeći vezu, moljajući, umjesto da se skрати noćni izlazak ili, nedajbože, cijelu jednu večer ostane kod kuće i uči. Naravno, prevarili su ih i političari (doduše, to možda i ne treba brojati jer političarima je u opisu posla da lažu i varaju i samo maloumnik ili maloljetnik može bez rezerve povjerovati nečemu što kaže ministar, a što tako dobro zvuči; doduše, pošto je ovdje riječ o osamnaestogodišnjacima, možda im se i može pogledati kroz prste). Prije svega popuštajući i ulagujući se njima i roditeljima, uvjeravajući ih da je sve u redu, da samo nastave s dosadašnjim ponašanjem, „već ćemo mi to riješiti“ iako rješenje ne postoji. Prevario ih je – i dalje ih vara – ministar Jovanović koji uporno ponavlja kako će maturanti stručnih škola na državnoj maturi biti ravnopravni gimnazijalcima što je notorna glupost jer tako nešto je fizički nemoguće i uvijek će biti nemoguće postići.

Borba s olovkom u ruci i znanjem u glavi

I, na kraju, prevario ih je i sustav koji im je, kako je obrazovanje sustavno razarano iz vrha, sve više postajao uzgojni i socijalni, obećao da će uspjeti proći kroz sve životne nedaće bez puno truda, da će sve biti lagana zabava i da se oko ničega ne treba brinuti. Kako je lijepo napomenula jedna kolegica: Ova je generacija prošla kroz HNOS i kampanju rastećenja učenika, kroz pravilnik o ocjenjivanju koji se tumačio tako da se ne smije ocjenjivati propitivanje i redovi-

tost rada, da se ne smije pisati veći broj ispita od propisanih. Sve u cilju rastećenja od napora, a s posljedicom rastećenja od radnih navika i od znanja. Neke od preporuka HNOS-ovskih promjena, bukvalno shvaćene, dovele su do tumačenja da se ne smije davati zadaću vikendom. Kao rezultat, dio maturanata koji se ovih dana žale na državnu maturu u osnovnoj školi nije pisao zadaće ni učio od četvrtka do ponedjeljka. I nakon svega toga, mladi ljudi kojima je na pladnju obećano sve, a nisu pripremljeni ni za što, suočili su se s činjenicom da se za svoju budućnost moraju izboriti samo s olovkom u ruci i znanjem u glavi, bez pomoći, bez rezervnog položaja, bez besplatnog i automatskog drugog (i trećeg i četvrtog...) pokušaja. Nakon dvadeset godina pretvaranja škola u pogone za čuvanje djece, izlazak iz tih pogona postao je uvjetovan nečim što do sada nije bio uvjet. I zato sva ta trauma i frustracija. Nakon dva desetljeća navikavanja na to da je ocjena temelj svega, da je bitno namoliti ili zagnjaviti nastavnika i dobit ćeš taj mračni predmet želje, pa ako ne od njega, onda od više instance, djeca su ostala sama, na milost i nemilost beščutnim i bezličnim sastavljačima pitanja koji su ispalili svoje smrtonosne strelice iz mraka i u taj mrak se vratili, daleki, skriveni i anonimni.

Potopljeni u bujici kaosa i neorganiziranosti

Nema revolucije bez krvi, borbe bez gubitnika, napretka bez zaostalih, promjene bez onih koji su izgubili bar ponešto. I tako su u ovom naglom prijelazu s „prelaku“ na „pretešku“ državnu maturu žrtve morale pasti. Međutim, bitka vjerojatno nije gotova, jer tradicija je jaka stvar. Kao što je bivša ministrica Ljilja Vokić provalila da je „prepisivanje u duhu hrvatskog mentaliteta i da tu ne vidi ništa loše“, tako je i tužakanje višoj instanci oduvijek bio hrvatski standard. Kako je rekao jedan kolega, a kao vrhunac apsurdna i krajnji dokaz šarlatanstva s kojim se pristupa obrazovanju, Jovanović je obećao da će se osnovati „posebni tim“ koji će ocijeniti odgovore onih koji „zbog stresa“ nisu uspjeli prepisati odgovore na za to predviđeni listić i tako se popišao na glave onih učenika koji su, usprkos „stresu“, žrtvovali tih nekoliko dragocjenih minuta kako bi zadovoljili formu jer ih je netko, izgleda, greškom naučio da treba biti odgovoran i poštivati pravila, bar onda kad se to izričito od tebe traži. Nakon prve provale bijesa u medijima se pojavilo i nekoliko tekstova maturanata koji su priznali da je test bio težak, ali da se sve moglo riješiti, da zadaci nisu predstavljali izživljavanje i da je maturi samo trebalo pristupiti s elementarnom ozbiljnošću. Ti su tekstovi smireniji, pismeniji i puno bolje argumentirani od onih prvih (što je u neku ruku logično). Međutim, za očekivati je da će, kao i svaki put kad se u rulji za linč javi netko pametan, i ti glasovi nestati potopljeni u bujici kaosa i neorganiziranosti u koju se pretvara ne samo obrazovanje, nego i cijelo hrvatsko društvo.

Dalibor Perković

Nadomak

Nakon puna tri mjeseca stanke, 26. svibnja se na svojoj četvrtoj sjednici sastalo Glavno vijeće sindikata Preporod i to u svom proširenom sastavu. Naime, sjednici su prisustvovali i predsjednici županijskih vijeća koji inače nisu članovi Glavnog vijeća. Razlog tome bio je u važnosti dviju ključnih točaka dnevnog reda, a to su donošenje Zakona o reprezentativnosti i informacije o najavljenim izmjenama Zakona o odgoju i obrazovanju. Osim ovoga na sjednici se govorilo i o kolektivnom pregovaranju u 2012. godini u svjetlu najavljenih ukidanja nekih materijalnih prava iz kolektivnih ugovora, a ukratko je predstavljen i nedavno objavljeni dokument pod nazivom „Smjernice za strategiju odgoja, obrazovanja, znanosti i tehnologije“.

Zakon o reprezentativnosti najavljen je još 2006. godine, a tek smo sada izgleda pred njegovim donošenjem. Značenje tog Zakona bitno je za djelovanje sindikata u Hrvatskoj općenito, ali njegova je važnost iznimna baš za Sindikat Preporod. Naime, nakon više od deset godina borbe da, sukladno rastu i djelovanju, Sindikat Preporod zauzme zasluženo mjesto u kolektivnom pregovaranju, što je često bilo onemogućivano zahvaljujući „rastezljivim“ odredbama važećeg Zakona o radu, ovaj dugogodišnji problem uskoro bi, zahvaljujući Zakonu o reprezentativnosti, mogao biti riješen. U javnosti je, naime, nakon nekoliko mjeseci iščekivanja objavljena jedanaesta varijanta prijedloga Zakona o reprezentativnosti, a Preporod je ili samostalno ili putem svoje središnjice Nezavisnih hrvatskih sindikata, reagirao na sve dosadašnje varijante, od kojih su neke sadržavale i vrlo loša rješenja. Preporod je to činio i javnim istupima putem konferencija za novinare, slanjem svojih primjedbi Ministarstvu rada i resornom ministru Mirandu Mršiću, organiziranjem u ožujku izvanredno posjećenog Okruglog stola...

Uvođenje cenzusa kroz postotak članstva u djelatnosti

Važnim se pokazao i sastanak s ministrom Mršićem 5. travnja na kojem je predsjednik Preporoda odlučno i argumentirano još jednom obrazložio zašto se Preporod zalaže za uvođenje cenzusa kroz postotak sindikalno organiziranog članstva u djelatnosti kao jedini pravičan kriterij za dobivanje statusa reprezentativnosti nekog sindikata. No, sve to možda ne bi urodilo plodom da nije bilo snažne podrške naše sindikalne središnjice Nezavisnih hr-

Učen

Prošlog je tjedna ministar Željko Jovanović predstavio Prijedlog izmjena i dopuna Zakona o odgoju i obrazovanju, te ga uputio u javnu raspravu. Jedan od prijedloga koji će zasigurno u prosvjetnoj, ali i široj javnosti izazvati najviše reakcija, različitih pa i suprotstavljenih mišljenja, onaj je o ukidanju zaključnih ocjena na kraju prvog obrazovnog razdoblja. Premda se ovdje ne radi o usko sindikalnom pitanju, Sindikat Preporod nije nikada bježao progovoriti o bilo kojem problemu ili zakonskom rješenju koje se tiče obrazovanja, a time i svih koji u njemu rade, pa dakle i našeg članstva. No, u samo nekoliko dana nakon objave prijedloga izmjena ovog Zakona, brojni su pozivi u našu središnjicu, a i primjedbe naših sindikalnih povjerenika na županijskim sastancima, pokazali da o ovom pitanju u našim školama, pa i unutar pojedinih zbornica postoje oprečni stavovi. Stoga vam u ovom broju Glasila donosimo mišljenja naših dviju sindikalnih povjerenica, kolegice **Biljane Pavelić** iz Druge ekonomske škole u Zagrebu i kolegice **Darinke Gusek** iz XII. gimnazije u Zagrebu, koje smo zamolili da nam ukratko obrazlože zašto se protive, odnosno zašto podržavaju prijedlog ukidanja zaključivanja ocjena na prvom polugodištu.

reprezentativnosti

vaških sindikata čiji su se predsjednik Krešimir Sever i glavna tajnica Marija Hanževački usrdno zalagali da primjedbe Preporoda na Zakon o reprezentativnosti, nakon što ih je podržao i Središnji odbor NHS-a, budu uvažene gotovo u cjelini. Dakako, Zakon još nije donesen, već bi trebao sljedećeg tjedna proći proceduru u Vladi RH, te će zatim biti upućen u Sabor. Očekuje se njegovo donošenje tijekom lipnja.

I premda ćemo tek tada moći biti sigurni u sadržaj samog Zakona, iz objavljene varijante Zakona na ovoj su sjednici Glavnog vijeća izdvojene neke ključne odredbe. Najvažnije su one odredbe koje govore o kriterijima reprezentativnosti granskih sindikata. Za ulazak nekog sindikata u pregovarački odbor, odnosno za dobivanje statusa reprezentativnosti, sindikat mora imati najmanje 10 posto članstva od svih sindikalno organiziranih radnika u djelatnosti. To je kriterij koji Preporod daleko nadmašuje i u području osnovnog i srednjeg školstva. Ono što neki sindikati sad osporavaju je odredba da uz sindikate djelatnosti u pregova-

vaških sindikata čiji su se predsjednik Krešimir Sever i glavna tajnica Marija Hanževački usrdno zalagali da primjedbe Preporoda na Zakon o reprezentativnosti, nakon što ih je podržao i Središnji odbor NHS-a, budu uvažene gotovo u cjelini. Dakako, Zakon još nije donesen, već bi trebao sljedećeg tjedna proći proceduru u Vladi RH, te će zatim biti upućen u Sabor. Očekuje se njegovo donošenje tijekom lipnja.

„Revolucionarni” potezi nove prosvjetne vlasti

Informacije koje imamo o najavljenim izmjenama Zakona o odgoju i obrazovanju su još neslužbene. Ne radi se o nekim „revolucionarnim” potezima nove prosvjetne vlasti, ali će zasigurno veliku prašinu u struci, pa i široj javnosti izazvati nakana da se ukine ocjenjivanje na polugodištu, što će dakako povlačiti i određene izmjene postojećeg Pravilnika o ocjenjivanju. Možda najvažnija izmjena leži u ograničavanju

26. 10. 2010. veliki prosvjed pred zgradom Ureda za socijalno partnerstvo. Razlog prosvjeda - odluka GSV-a kojom Sindikat Preporod nije uvršten u Pregovarački odbor sindikata javnih službi

Nakon više od deset godina borbe da, sukladno rastu i djelovanju, Sindikat Preporod zauzme zasluženno mjesto u kolektivnom pregovaranju, što je često bilo onemogućivano zahvaljujući „rastezljivim” odredbama važećeg Zakona o radu, ovaj dugogodišnji problem uskoro bi, zahvaljujući Zakonu o reprezentativnosti, mogao biti riješen

rački odbor mogu ući i tzv. strukovni sindikati, ako okupljaju 30 posto sindikalno organiziranih radnika u struci, kao što je primjerice slučaj sa Sindikatom liječnika. Svakom se reprezentativnom sindikatu jamči zastupljenost u Pregovaračkom odboru s najmanje jednim članom, a pregovarački odbor može brojati od tri do jedanaest članova.

Jednom utvrđena reprezentativnog nekog sindikata objavljuje se u Narodnim novinama i vrijedi za razdoblje od tri godine. Zakon o reprezentativnosti konačno utvrđuje i jasne kriterije za reprezentativnost sindikalnih sre-

ovlasti članova školskih odbora pri izboru ravnatelja. Naime, članovi školskog odbora bit će od sada obvezni poštivati volju članova tijela koje predstavljaju, budući da će se učiteljsko ili nastavničko vijeće, radničko vijeće i vijeće roditelja tajno izjasniti o kandidatima za ravnatelja. Osim navedenog, spomenute su i neke druge odredbe, npr. o formiranju Nacionalnog vijeća za odgoj i obrazovanje od čak 15 članova čija je uloga za sada nedovoljno razjašnjena, dodatno ograničavanje ovlasti ravnatelja pri zapošljavanju u školama, onemogućavanju bilo kakvog zapošljavanja nestručnih osoba,

onemogućavanju prebacivanja učenika iz jedne škole u drugu nakon 31. ožujka, te pružanje mogućnosti učenicima trogodišnjih strukovnih škola da kao redovni učenici pohađaju četvrti razred.

Ukidaju se ugovorena materijalna prava?

U posljednje nas vrijeme mediji obasipaju najavama ukidanja nekih ugovoreni materijalnih prava kao što su regres, dar za djecu, mjesni prijevoz radnika i božićnica. No, valja

imati u vidu da se ništa od toga ne može dogoditi bez pregovora sa sindikatima, a do sada se o tim pravima sa sindikatima javnih službi nije pregovaralo. Stoga smatramo kako će regres biti isplaćen, uostalom njegova je isplata u nekim javnim službama već započela. No, kako ta sredstva nisu predviđena u državnom proračunu jasno je da će krajem godine nedostajati novca u masi plaća, te da ga neće biti moguće pokriti uštedama u pojedinim resorima. Očekujemo da će uskoro započeti pregovori sa sindikatima javnih službi, a mi ćemo dakako budno pratiti događaje i eventualne sindikalne aktivnosti u našoj djelatnosti.

Nedavno su ministar Jovanović i predsjednik HAZU akademik Kusić predstavili dokument na šezdesetak stranica pod nazivom „Smjernice za strategiju odgoja, obrazovanja, znanosti i tehnologije” čiji su autori HAZU, Sveučilište u Zagrebu, Ured predsjednika Republike i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa. No, kako ovaj dokument, osim načelnih formulacija kao što je npr. ona da „nastavnici moraju biti uvažavani i primjereno plaćeni” ne sadrži niti okvirne vremenske rokove ili način kako će se nešto od navedenog postići, teško ga je nazvati strateškim dokumentom. O sadržaju dokumenta uslijedit će sveobuhvatna analiza postojećeg stanja, a nakon toga će se krenuti u izradu cjelovite strategije odgoja i obrazovanja.

Sonja Mudrić

Članovi Glavnog vijeća na Skupštini u Svetom Martinu na Muri

ZA I PROTIV ZAKLJUČIVANJA OCJENA NA POLUGODIŠTU

Učenici ne uče zbog znanja nego zbog ocjene

Sigurna sam da svatko od nas, drage kolegice i kolege, ima svoje mišljenje o ovom prijedlogu, pa i svoje argumente kojima bismo ga obrazložili, manje ili više slične ovima naših kolegica. Mene ipak od samog ZA ili PROTIV muči nešto drugo: hoće li zaista ovaj „revolucionarni” potez našeg ministra smanjiti stres učenicima, olakšati posao nastavnici-

ma i razrednicima i (što bi trebao najvažniji cilj svakog novog zakonskog rješenja) poboljšati kvalitetu obrazovanja, ali i unaprijediti odgojnu komponentu u našim školama? Ne vjerujem. Znate li zašto? Jer smo nažalost kroz desetljeća zapuštanja našeg školstva, bavljenja njime samo površinski, ali uvijek sa senzacionalističkim pristupom kratkog daha

bez obzira na to o kojoj se političkoj opciji radilo, stvorili školu, stvorili generacije učenika, roditelja ali bojim se i nastavnika, u čijoj je svijesti njezino veličanstvo ocjena, umjesto da bude samo jedan od pokazatelja dostignuća, znanja i stečenih vještina, postala jedini cilj i svrha školovanja. Govorimo naravno o željenoj ocjeni, onoj koja zadovoljava am-

bicije roditelja i često pogrešnu sliku učenika o samom sebi. O cilju do kojeg se često ne biraju sredstva, a nastavnici sa svojim zahtjevima i kriterijima ocjenjivanja predstavljaju samo nepotrebne prepreke.

Zakonodavac možda misli da će ukidanjem zaključne ocjene na polugodištu ukloniti učeniku jednu takvu prepreku i tako ga, umanjnjem stresa, pozitivno potaknuti da odgovorno i samoprijegorno još bolje uči i sudjeluje na nastavi. Pogrešno, jer naši učenici, a to je žalosna istina, ne uče da bi znali nego da bi dobili ocjenu, po mogućnosti što višu za što manje uloženog truda. I dok god se netko (a taj bi doista o školstvu morao mnogo više znati od ijednog ministra kojeg smo do sada u Hrvatskoj imali) ne prihvati prave reforme školstva, koja će pred školu, učenike i roditelje kao cilj postaviti znanje, vještine i sposobnosti i definirati nove, drugačije kriterije za utvrđivanje razine učeničkih dostignuća, ocjena je nužnost. Zaključna ili ne na polugodištu zapravo je minorno pitanje. Još jedno na kojem će se naše zbornice podijeliti, javnost uzburkati, a mediji nahraniti. Još jedno na kojem će se izgubiti toliko nepotrebne energije i vremena. I to je ono što me u svemu ovome najviše brine. I rastužuje.

Sonja Mudrić

ZA Izbjegavanje pogrešnih procjena

Kolegica **Darinka Gusek** svoj je suprotni stav, dakle svoje ZA ukidanju zaključnog ocjenjivanja na prvom polugodištu ovako obrazložila:

– prvo je polugodište značajno kraće od drugog i teško je „skupiti” dovoljan broj ocjena za pravedno i objektivno zaključivanje;

– zbog nedovoljnog broja elemenata učenik je vrlo često „između” dvije ocjene, te je lako pogrešno procijeniti i zaključiti ocjenu koja na neki način postaje za nastavnika obvezujuća i na kraju nastavne godine;

– smatram da je bolje pratiti rad učenika kroz cijelu godinu bez zaključne ocjene na polugodištu, jer učenik može tijekom drugog, duljeg obrazovnog razdoblja značajno napredovati ili nazadovati. Učenike treba upozoriti da će im zaključna ocjena na kraju godine ovisiti o cjelokupnom radu kroz godinu;

– u pojedinim predmetima (hrvatski jezik, matematika) važno je na polugodištu, kao i na tromjesečju, upozoriti roditelje na postojanje nedovoljnih ocjena, kako bi ih učenici na vrijeme ispravili.

PROTIV Poticanje kampanjskog rada

Kolegica **Biljana Pavelić** provela je kratku „anketu” u svojoj zbornici i većina kolega PROTIV je ovog prijedloga jer smatra da:

– potiče kampanjski rad učenika koji će svoje ocjene nastojati ispraviti tek na kraju školske godine;

– povećat će se pritisak na profesore na kraju nastavne godine, jer bez zaključne ocjene na polugodištu ni učenici ni roditelji neće imati orijentaciju o mogućem uspjehu učenika;

– glavni argument Ministarstva da će ovom odlukom smanjiti stres za učenike ne stoji, jer će se stres na kraju nastavne godine samo višestruko povećati;

– roditelji na žalost sve rjeđe dolaze na informacije i izostankom izvješća s ocjenama na kraju prvog polugodišta moguće je da će se informiranost roditelja još više smanjiti, a odgovornost razrednika samo još više uvećati.

12. travnja Predsjednik Preporoda Željko Stipičić sastao se sa zamjenicom ministra **Marijom Lugarić**. Razgovaralo se o promjenama koje se u odgojno-obrazovni sustav namjerava uvesti kroz izmjene i dopune Zakona o odgoju i obrazovanju. Pomoćnicu ministra je zanimalo mišljenje Preporoda o promjeni statusa učenika trogodišnjih strukovnih škola, o ograničavanju ravnatelja u pogledu zapošljavanja kao i o postojećim rješenjima vezanim uz izbor ravnatelja školskih ustanova. U svezi s posljednje spomenutim predstavnik Preporoda se obvezao poslati dopis u kojem će se cjelovito predstaviti stavovi Preporoda o ovoj problematici.

* Ministru **Mirandu Mrsiću** Preporod se obratio Prijedlogom dopune Radnog materijala Zakona o reprezentativnosti. Ovim je dopisom, uz ponavljanje stavova iznesenih na sastanku predstavnika Preporoda s ministrom održanim 5. travnja, ukazano na još neka rješenja koja bi trebala pridonijeti nemogućnosti stavljanja pojedinih sindikata u nepovoljniji položaj u odnosu na druge sindikalne organizacije.

19. travnja Preporod se dopisom obratio ministru Jovanoviću u kojem su izneseni svi najvažniji stavovi u svezi s problemom izbora ravnatelja u školskim ustanovama. Zatraženo je da izboru ravnatelja prethodi izjašnjavanje radnika i članova učiteljskog, odnosno nastavničkog vijeća, da izjašnjavanje, najbolje tajnim glasovanjem, slijedi nakon što kandidati iznesu svoje programe, te da se nađe načina da se ravnatelji podvrgnu ovakvom načinu izbora

20. travnja Osnovana podružnica Preporoda u Osnovnoj školi Josipa Antuna Čolnčića u Đakovu. Za povjerenika novooznovane podružnice izabran Mario Plavčić, a za zamjenika povjerenika Ivica Štroliga. U Osječko-baranjskoj županiji Sindikat Preporod sada djeluje u 12 škola, 9 osnovnih i 3 srednje.

najkasnije 6 mjeseci nakon donošenja zakonskih promjena u pogledu izbora ravnatelja. Upozoreno je i na zlouporabe pojedinih ravnatelja vezane uz odgađanje odlaska u mirovinu, kao i na težak problem ravnatelja s višom stručnom spremom.

23. travnja Preporod je prema ministru Jovanoviću, zamjenici Lugarić i pomoćnici Nježić uputio dopis koji sadrži mišljenje prof. dr. sc. Viktora Gotovca o pravnoj osnovi promjena članka 107. Zakona o odgoju i obrazovanju. Pravno mišljenje Viktora Gotovca trebalo bi poduprijeti inicijativu da se promjenom spornog članka onemogući diskriminacija članova pojedinih sindikata od strane članova županijskih komisija za tehnološke viškove.

1. svibnja Na središnjem skupu četiriju sindikalnih središnjica, „Opomena Vladi jer hoću posao, plaću i bolji život” organiziranom povodom obilježavanja Međunarodnog praznika rada u Zagrebu, sudjelovali članovi i povjerenice i povjerenici Preporoda.

2. svibnja Predsjednik Preporoda sudjelovao na skupu predstavnika sindikalnih središnjica koji je, u organizaciji Saveza samostalnih sindikata, održan u Zagrebu. Na skupu je većina sudionika iskazala nezadovoljstvo kvalitetom socijalnog dijaloga koje predstavnici nove vlasti vode s predstavnicima sindikata. Posebno je apostrofirano nezadovoljstvo zbog mijenjanja članka 262 Zakona o radu kroz sadržaj novog Zakona o reprezentativnosti.

22. svibnja Preporod se dopisom obratio predsjedniku Vlade **Zoranu Milanoviću**. Predsjednika Vlade se dopisom upoznalo s okolnostima koje su dovele do formiranja pregovaračkog odbora sindikata javnih službi čiji je 8 članova u listopadu 2010. godine potpisalo u ime svojih sindikata Temeljni kolektivni ugovor za zaposlenike u javnim službama. Od predsjednika Vlade je zatraženo da se osobno angažira da se predstojeći pregovori o izmjenama pojedinih rješenja iz Temelnog kolektivnog ugovora vode s pregovaračkim odborom koji će biti formiran na zakonit način. Sa sadržajem ovog dopisa upoznati su i Mirando Msić, ministar u Ministarstvu rada i mirovinskog sustava te Krešimir Sever, predsjednik Gospodarsko-socijalnog vijeća.

26. svibnja Održana 4. sjednica Glavnog vijeća Preporoda. Članove Glavnoga vijeća predsjednik Sindikata Željko Stipičić je detaljno informirao o svim važnijim poduzetim radnjama i aktivnostima kako bi bio izrađen pravedan i kvalitetan Zakon o sindikalnoj reprezentativnosti. Iako je izrada ovoga važnoga zakona pri kraju, te iako su pojedina rješenja na tragu zahtjeva upućenih i od strane Preporoda, potrebno je i dalje maksimalno se angažirati oko donošenja jednog od najvažnijih zakonskih tekstova kojim će biti regulirano jedno od važnih sindikalnih pitanja. Predsjednik Sindikata je članovima Glavnoga vijeća predstavio i najvažnije promjene koje se pripremaju kroz izmjene i dopune Zakona o odgoju i obrazovanju te ih pozvao da se i osobno, odnosno kroz tijela koja predstavljaju, uključe u izradu primjedbi Preporoda na predložene zakonske promjene.

28. svibnja Na poziv Borisa Pleše, predsjednika Sindikata državnih i lokalnih službenika i namještenika, održan je sastanak javnog sektora Nezavisnih hrvatskih sindikata. Na sastanku se razgovaralo o najavljenim namjerama Vlade da

se ukinu pojedina materijalna prava iz kolektivnih ugovora. Prvi na udaru bit će službenici i namještenici u državnim službama jer Kolektivni ugovor za državne službenike i namještenike istječe krajem lipnja. Dogovoreno je da se drugim središnjicama predloži zajednički nastup prema Vladi sindikata državnih i sindikata javnih službi.

* Predsjednik Preporoda se u Ministarstvu znanosti obrazovanja i sporta susreo s pomoćnikom ministra zaduženom za osnovno i srednje školstvo Anicom Nježić. Razgovaralo se o predloženim izmjenama i dopunama Zakona o odgoju i obrazovanju s kojima Ministarstvo kreće u javnu raspravu. Pomoćnica ministra je istaknula da prosvjetne vlasti očekuju pomoć sindikalnih organizacija, kroz predstojeću javnu raspravu, u iznalaženju najboljih zakonskih rješenja.

29. svibnja U Osnovnoj školi kralja Tomislava u Zagrebu osnovana podružnica Sindikata Preporod. Za sindikalnog povjerenika je izabran Zvonimir Malnar, a za zamjenicu povjerenika Nevenka Mravlinčić. Nakon osnivanje podružnice u Osnovnoj školi kralja Tomislava, Preporod u Zagrebu djeluje u 46 osnovnoškolskih ustanova.

* U Zagrebu je Preporod održao tiskovnu konferenciju „Zakonodavna oluja ili maestral ministra Jovanovića?” na kojoj su iznesene najvažnije primjedbe na Prijedlog izmjena i dopuna Zakona o odgoju i obrazovanju. Pojedina rješenja Preporod podržava, na primjer demokratizaciju postupka izbora ravnatelja i omogućavanje nastavka školovanja učenicima trogodišnjih strukovnih škola, dok je prema nekima suzdržan, primjerice prema rješenjima vezanim za ocjenjivanje na polugodištu i ograničavanje ovlasti ravnatelja pri zapošljavanju.

* U Osnovnoj školi Orehovica, pod vodstvom povjerenice Irene Levačić, održano je 1. Međuzupanijsko vijeće Sjeverne Hrvatske. U prvom dijelu sastanka predsjednik Sindikata je upoznao nazočne povjerenice i povjerenike sa sadržajem 4. sjednice Glavnoga vijeća. U drugom dijelu sastanka održano je edukativno predavanje „Cilj kao izazov” (Program Sirius) Mirjane Burić Moskaljov.

1. lipnja U Splitu održana tiskovna konferencija „Zlouporabe u radu županijskih komisija za raspoređivanje tehnoloških viškova”. Na tiskovnoj konferenciji predstavljeno je više dokumenata koji ukazuju na protuzakonito djelovanje Povjerenstva za viškove i manjkove u osnovnoškolskim ustanovama Splitsko-dalmatinske županije. Predstavljena je i inicijativa s kojom će Preporod ići prema ministru Jovanoviću, a koja bi trebala pomoći u rješavanju ovog dugogodišnjeg problema s kojim se susreću zaposlenici osnovnih škola u Splitsko-dalmatinskoj županiji.

* Održano 2. Međuzupanijsko vijeće Južne Hrvatske. Članovi Međuzupanijskog vijeća u prvom su dijelu saznali najvažnije informacije s 4. sjednice Glavnoga vijeća, dok su u drugom dijelu saslušali predavanje „Cilj kao izazov” (Program Sirius) Mirjane Burić Moskaljov i sudjelovali u radionici koja prati ovo predavanje.

2. lipnja Održani sastanci dva županijska vijeća županijskih vijeća i Županijskog vijeća Zagrebačke županije. Povjerenici su upoznati sa svim aktivnostima koje je Preporod poduzeo vezano uz donošenje Zakona o reprezentativnosti. Također, povjerenici su upoznati s Prijedlogom izmjena i dopuna Zakona o odgoju i obrazovanju. Na sastanku je oformljena i radna skupina koja će pomoći u izradi primjedbe na sadržaj predložene promjene članka 25. Zakona (nastavak školovanja učenika trogodišnjih strukovnih škola).

U spomen

RADOSLAV DAZGIĆ
(1953. – 2012.)

Tehnička škola Županija

Brojni učenici i kolege, uz najbližu rodbinu, prijatelje i poznanike, oprostili su se 17. svibnja na gradskome groblju u Županji od kolege Radoslava Dazgića. Profesor Radoslav Dazgić rođen je 1953. godine u Petrinji. Diplomirao je na Fakultetu za strojarstvo i brodogradnju u Zagrebu. Nakon završetaka školovanja svoja je prva radna iskustva stjecao u sisačkoj željezari. Nakon Siska život ga je odveo u Slavoniju, u tvornicu Đuro Đaković u Županji.

Nakon sedam godina rada u županijskoj tvornici kombajna, početkom devedesetih godina prošloga stoljeća, kolega Dazgić zaposlit će se u Tehničkoj školi u Županji. Tijekom dvadesetak godina rada u prosvjeti poput mnogih svojih kolega iz strukovnih škola predavao je više stručnih predmeta. Kroz cijeli je svoj radni vijek u školi kolega Dazgić pripremao učenike svoje škole za brojna natjecanja iz stručnih predmeta. Njegovi učenici, zahvaljujući ogromnom stručnom i pedagoškom znanju njihova mentora, nerijetko su ostvarivali zapažene rezultate na državnim natjecanjima.

Zahvaljujući ugledu koji je Radoslav Dazgić stekao u svojoj zbornici zaposlenici škole su ga višeputno birali za sindikalnog povjerenika, prvo u Nezavisnom sindikatu zaposlenih u srednjim školama, a od 2007. godine i u Sindikatu Preporod. Čak i teško bolestan, kolega Dazgić je sudjelovao na Skupštini Sindikata Preporod u Svetom Martinu na Muri. Većini nas iz njegova Preporoda to je bio i zadnji susret s kolegom Radoslavom Dazgićem. Njegovom smrću najviše je izgubila njegova obitelj, ali će odlazak kolege Dazgića teško biti nadoknaditi njegovim učenicima, njegovim kolegama i svima nama pripadnicima sindikalne organizacije kojoj je Radoslav Dazgić pripadao svim svojim srcem, svim svojim znanjem i životnim iskustvom. Neka je laka slavonska zemlja našem kolegi Radoslavu Dazgiću.

6.NOVOSTI Slobodna Dalmacija
ČETVRTAK 19.4.2012.

U školama godišnje 2000 slučajeva nasilja

•• Svaki radni dan dvoje do troje nastavnika trpi neku vrstu nasilja od učenika. Godišnje se u hrvatskim školama zabilježi 2000 slučajeva nasilja, a od toga se čak 400 slučajeva odnosi na nasilje nad učiteljima. Ukratko, nasilničko ponašanje učenika u školama je pošast, a od toga je samo gora činjenica što nema adekvatnog odgovora na tu pošast - kaže nam Željko Stipičić, predsjednik Sindikata zaposlenika u hrvatskom školstvu "Preporod", koji radi i kao profesor hrvatskog jezika u gimnaziji u Vrbovcu.

Govori još kako su češći slučajevi agresivnih đaka u većim urbanim sredinama, budući da je došlo do raspada brojnih obitelji, pa su se i djeca u takvim okolnostima izvitoperila.

- Razorili smo obitelji i sada se čudimo nad posljedicama toga čina. Tom djecom se vrlo često nitko ne bavi kad nisu u školi - ističe Stipičić. Na koncu, izražava nadu da će se nasilničkom ponašanju đaka donekle stati na kraj izmjenama Zakona o odgoju i obrazovanju.

D. BARBARIĆ

prenosimo iz tiska

Večernji list

VJESNIK

24 SATA

Jutarnji list

SLOBODNA DALMACIJA

NOVI LIST